

Uusi kipu- ja toimintakykymittari PTA

Vesa Lehtola, ftOMT,
TtM

Anu Kaksonen, ft
lehtori, TtM

PhysioAdvance

Tausta

- Patient Specific Functional Scale (PSFS)- mittarin on kehittänyt kanadalainen Paul Stratford työryhmineen 1995. Heidän tavoitteenaan oli rakentaa luotettava ja toistettava standardoitu mittari, jonka avulla saataisiin selville ja kirjattaisiin asiakkaan ongelmat sekä voitaisiin arvioida muutosta asiakkaan tilanteessa. Tarkoituksena oli myös, että mittari voitaisiin helposti liittää asiakkaan tietoihin (Stratford et al 1995).

PhysioAdvance

Mittarin käyttäminen 1

- Alkuperäisen Patient Specific Functional Scale – ohjeistuksen mukaan fysioterapeutti kysyy asiakkaalta viisi (tai vaihtoehtoisesti kolme) toimintoa, jotka ovat asiakkaalle hankalia suorittaa. Toiminnot arvioidaan numeerisella asteikolla 0-10, jossa sanallisesti määritellään asteikon ääripäät: 0= kykenemätön suorittamaan toimintoa ja 10 = kykenevä suorittamaan toiminto samalla tasolla kuin ennen vammaa tai ongelman alkua.

PhysioAdvance

Mittarin käyttäminen 2

- Uudelleen arvioinnissa esimerkiksi fysioterapiajakson jälkeen fysioterapeutti kysyy uudelleen asiakkaan arviota samoista, asiakkaan nimeämistä viidestä toiminnosta (Stratford et al 1995). Uudempi versio PSFS mittarista sisältää vain kolme täytettävää kohtaa (Young et al 2010). Fysioterapeutin on helppo täyttää lomake ja sitä voi käyttää laajasti eri terveysongelmissa

PhysioAdvance

Lähteet, joissa PTA:n luotettavuutta tutkittu

- Stratford P, Gill C, Westaway M, Binkley J. Assessing Disability and change on individual patients: A report of a patient specific measure. *Physiotherapy Canada* 1995; Vol 47; 4: 258-263
- Stratford et al. Defining the Minimum Level of Detectable Change for the Roland-Morris Questionnaire. *Physical Therapy* 1996; Vol 76; 4: 359-365
- Chatman AB, Hyams SP et al. The Patient-Specific Functional Scale: measurement properties in patients with knee dysfunction. *Phys Ther.* 1997 Aug;77(8):820-9.
- Gross DP, Battié MC, Asante AK. The Patient-Specific Functional Scale: validity in workers' compensation claimants. *Arch Phys Med Rehabil.* 2008 Jul;89(7):1294-9. Epub 2008 Jun 13.

PhysioAdvance

Lähteet, joissa PTA:n luotettavuutta tutkittu

- Westaway M, Stratford P, Binkley J. The Patient-Specific Functional Scale: Validation of Its Use in Persons With Neck Dysfunction. *The Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy* 1998; 27(5): 331-338
- Costa LOP et al. Clinimetric Testing of Three Self-report Outcome Measures for Low Back Pain Patients in Brazil. Which One Is the Best? *Spine* 2008; 33, Number 22: 2459–2463
- Hall AM, Maher CG, Latimer J, Ferreira ML, Costa LO. The patient-specific functional scale is more responsive than the Roland Morris disability questionnaire when activity limitation is low. *Eur Spine J.* 2010 Jul 14. [Epub ahead of print]
- Young IA, Cleland LA, Brown C. Reliability, Construct Validity, and Responsiveness of the Neck Disability Index, Patient Specific Functional Scale, and Numeric Rating Scale in Patients with Cervical Radiculopathy. *American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation* 2010; 89 (10): 831-839.

PhysioAdvance

PTA:n käyttäminen yleistyy

- Kuudessa eri RCT:ssä (alaselän, niskan ja yläraajan ongelmissa) käytetty päämittarina (Maher et al 2005; Pengel et al 2007; Hancock et al 2007; Ferreira et al 2007; Stewart et al 2007; Nourbakhsh et al 2008; Young et al 2009)
- Käännetty ja validoitu brasilianportugaliksi ja suomeksi (Costa et al 2008; Lehtola et al 2011)
- Suomalainen käänös mittarille on Potilaskohtainen funktionaalinen asteikko (PTA)

PhysioAdvance

Suomenkielisen version validiteettitutkimus

- *European Journal of Physiotherapy*, 2013; 15: 134–138
- **Content validity and responsiveness of a Finnish version of the Patient-Specific Functional Scale**
- VESA LEHTOLA, ANU KAKSONEN, HANNU LUOMAJOKI, VILLE LEINONEN, SEAN GIBBONS & OLAVI AIRAKSINEN

PhysioAdvance

PTA-mittauksen suorittaminen

- Luonteva osa fysioterapeuttista tutkimusta
- Esitietolomakkeen informaation perusteella fysioterapeutti yleensä haastattelee potilasta ennen fyysistä tutkimusta
- PTA kannattaa mitata ja tiedot tallentaa ennen fyysisen tutkimuksen aloittamista
- Fysioterapeutti kysyy suullisesti ja kirjaa tulokset lomakkeelle

PhysioAdvance

PTA-mittauksen suorittaminen

- Ensimmäinen vaihe/ kysymys: Mitkä ovat 3 toimintoa elämässäsi, joita et pysty tekemään tai joissa sinulla on eniten vaikeuksia pääasiallisen ongelmasi seurauksena?
- Painota potilaan **toimintaa**, esim. ”kävely ylämäkeen” mieluummin kuin ”polven koukistaminen”

PhysioAdvance

PTA-mittauksen suorittaminen

- Toinen vaihe/ kysymys: pyydä potilasta pisteyttämään kukin toiminta asteikolla 0-10
- 0 kuvaa kykenemättömyyttä suorittaa toimintaa ollenkaan ja 10 kykyä suorittaa toiminta samalla tasolla kuin ennen vammaa tai ongelman alkua

PhysioAdvance

PTA-mittauksen suorittaminen

- Kolmas vaihe: laske pisteet yhteen ja ilmaise tulos esimerkiksi näin:
- Potilaan toimintakyky mitattuna PTA-mittarilla on 14/30
- Tai näin: potilas suoriutuu hankalimmiksi nimeämistään toiminnoista PTA-mittarilla mitattuna 14/30

PhysioAdvance

PTA-mittauksen suorittaminen

- Neljäs vaihe: hoitajakson viimeisellä kerralla suorita mittaus uudestaan
- Ennen mittausta kirjoita lomakkeelle potilaan alkumittauksessa nimeämät kolme ongelmallista toimintaa
- Pyydä potilasta pisteyttämään kukin toiminta asteikolla 0-10
- Laske pisteet yhteen ja ilmaise tulos esimerkiksi näin:
- Potilaan toimintakyky mitattuna PTA-mittarilla on 25/30
- Tai näin: potilas suoriutuu hankalimmiksi nimeämistään toiminnoista PTA-mittarilla mitattuna 25/30. Alkutilanteen PTA-mittauksen tulos oli 14/30

PhysioAdvance

Potilaskohtainen funktionaalinen asteikko (PTA)

Nimi _____ Päiväys _____

Mitkä ovat 3 toimintaa elämässäsi, joita et pysty tekemään tai joissa sinulla on eniten vaikeuksia pääasiallisen ongelmasi seurauksena?

Luettele 3 toimintaa

- _____
- _____
- _____

Toiminto # 1												
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kykenemätön suorittamaan toimintaa											Kykenee suorittamaan toiminnon samalla tasolla kuin ennen vammaa tai ongelmaa	
Toiminto # 2												
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kykenemätön suorittamaan toimintaa											Kykenee suorittamaan toiminnon samalla tasolla kuin ennen vammaa tai ongelmaa	
Toiminto # 3												
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kykenemätön suorittamaan toimintaa											Kykenee suorittamaan toiminnon samalla tasolla kuin ennen vammaa tai ongelmaa	

Allekirjoitus ja päiväys _____

© Stratford

PhysioAdvance

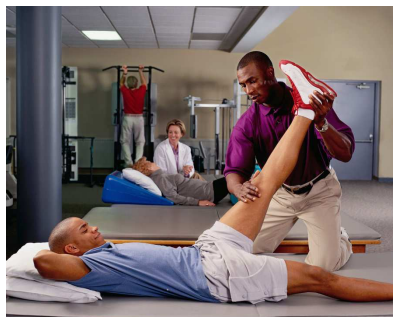
Mitä eri mittarit mittaavat?

- **Kivun intensiteetti:**
Visual Analogue Scale VAS; Numeric Rating Scale NRS; kipupiiirros
- **Toimintakyky:**
Potilaskohtainen funktionaalinen asteikko PTA
- **Haitta-aste:**
Oswestry; Roland-Morris

PhysioAdvance

On tullut aika...

... näyttää, että
fysioterapia vaikuttaa
potilaan toimintakykyyn
Luotettavin mittari siihen
on PTA

PhysioAdvance

**Koko esitys ja PTA-lomake
ladattavissa**

www.tietoaselkakivusta.fi

PhysioAdvance